

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра права та публічного управління

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС

Методичні рекомендації до організації підготовки до практичних занять
здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти
«Господарське право та господарський процес»

ЖИТОМИР 2023

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка, протокол № 2 від 27 січня 2023 р.

Рецензенти:

Василенко Л.П. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Поліського національного університету

Клещенко Н.О. – кандидат юридичних наук, науковий співробітник відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України

Войтович Н.Ф. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та публічного управління Житомирського державного університету імені Івана Франка

Господарське право та господарський процес: Методичні рекомендації до організації підготовки до практичних занять здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти «Господарське право та господарський процес»: Право / Укладачі: О.П. Рудницька, І.В. Пивовар, О.С. Голишева: Житомир: вид. ЖДУ ім. Івана Франка. 2023. 66 с.

У методичних рекомендаціях до організації підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти «Господарське право та господарський процес», складеної для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 08 Право, спеціальності 081 Право за освітньо-професійною програмою: Право Житомирського державного університету імені Івана Франка, вказано мету та завдання компоненти. Методична розробка містить навчальний план, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, тестові завдання, задачі, контрольні питання, список рекомендованої літератури.

© Житомирський державний університет
імені Івана Франка, 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Програма ОК «Господарське право та господарський процес».....	8
Методичні поради щодо вивчення ОК «Господарське право та господарський процес».....	17
Теми та плани практичних занять.....	20
Питання до екзамену з курсу «Господарське право та господарський процес».....	33
Критерії оцінювання знань здобувачів.....	35
Список рекомендованої літератури.....	37
Юридичні ситуації.....	39
Тести.....	45

ВСТУП

Програма вивчення освітньої компоненти «Господарське право та господарський процес» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає освітньо-професійній програмі «Право».

Предметом вивчення освітньої компоненти є господарське право як галузь права та наука, а також система чинного законодавства України, що регулює відносини між суб'єктами господарювання; сукупність суспільних відносин, що виникають у зв'язку із розглядом господарських спорів і регулюються нормами господарського процесуального права; загальні принципи господарського судочинства, процесуальна діяльність суду та інших учасників процесу, що виникають при здійсненні правосуддя в господарських справах.

Міждисциплінарні зв'язки: Теорія держави і права, Конституційне право, Цивільне право, Цивільно-процесуальне право, Фінансове право, Податкове право, Міжнародне приватне право.

Програма навчальної компоненти складається з таких модулів:

Модуль 1. Загальні положення господарського права.

Модуль 2. Загальні положення господарського процесу.

1. Мета, завдання та результати навчання

1.1. Мета вивчення освітньої компоненти: формування системи знань з господарського права України як юридичної науки, засвоєння фахової термінології з урахуванням особливостей правового регулювання господарських відносин у сучасних умовах; сприяти набуттю здатності на практиці застосовувати здобуті знання з господарського права; допомогти виробити навички самостійної роботи, що уможливить безперервно поглиблювати, поповнювати і оновлювати знання в галузі господарського законодавства; сприяти формуванню правничого світогляду, правосвідомості та правової культури, виробленню правничого мислення; теоретичних знань і практичних навичок застосовування норм процесуального права разом з нормами матеріального права при вирішенні спорів, підвідомчих господарським судам; правових засобів і процедур, спрямованих на ефективний судовий захист прав свобод і інтересів учасників господарсько-процесуальних відносин, підготовка до практичної юридичної діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- засвоєння студентами основ правового регулювання господарських відносин та відносин, тісно пов'язаних з господарськими;
- вивчення актуальних теоретичних та практичних проблем розвитку господарського законодавства України як однієї з провідних галузей вітчизняного законодавства;
- вивчення основних понять, інститутів, принципів і джерел господарського процесуального права, положень щодо організації та діяльності господарських судів України;
- засвоєння особливостей розгляду господарських спорів;
- вироблення вміння застосовувати на практиці набуті знання та складати відповідні процесуальні документи.

1.3 Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності

Змістовно освітня компонента спрямована на формування здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі права.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства: усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 11. Мати базові навички риторики.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати

різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. Розуміти основні принципи здорового способу життя та вміти застосовувати їх для підтримки власного здоров'я та працездатності.

Освітня компонента «Господарське право та господарський процес» викладається на третьому курсі, в шостому семестрі.

На вивчення освітньої компоненти відводиться 120 годин, 4 кредити ECTS.

Форма проведення занять: лекції, семінарські та практичні заняття.

Програма ОК «Господарське право та господарський процес»

Модуль 1. Загальні положення господарського права

Тема 1. Господарське право як галузь права. Основні засади господарської діяльності.

Поняття господарського права як галузі права. Предмет та метод господарського права. Функції господарського права. Поняття принципів господарського права України. Поняття господарської діяльності. Комерційна і некомерційна господарська діяльність. Методи організації та здійснення господарської діяльності. Принципи господарської діяльності. Поняття джерел господарського права та їх класифікація. Система господарського права та господарського законодавства. Конституція як основне джерело господарського права. Закони та підзаконні нормативно-правові акти, що здійснюють правове регулювання господарських відносин. Локальні акти як джерела господарського права. Поняття господарської діяльності. Участь держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції.

Поняття та суб'єкти господарських правовідносин. Поняття, види та класифікація підприємств. Утворення суб'єктів господарювання, їх державна реєстрація. Припинення діяльності суб'єкта господарювання. Правове становище підприємств. Правовий статус господарських товариств. Правове становище об'єднань підприємств. Правовий статус громадянина як суб'єкта господарювання. Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання

Тема 2. Майнова основа господарювання.

Правове регулювання майнових відносин у сфері господарювання. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Види майна суб'єктів господарювання та джерела його формування. Право власності та похідні права. Корпоративні права. Правові засади приватизації державного та комунального майна в Україні. Правовий режим цінних паперів у господарській діяльності. Державне регулювання ринку цінних паперів.

Тема 3. Господарські зобов'язання. Господарські договори.

Поняття господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Організаційно-господарські зобов'язання. Майново-господарські зобов'язання. Підстави виникнення господарських зобов'язань. Господарські договори. Зміст і форма господарського договору. Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів. Ціни та ціноутворення.

Тема 4. Правове регулювання банкрутства.

Поняття неплатоспроможності та банкрутства. Суб'єкти банкрутства (боржники та кредитори). Порядок визнання боржника банкрутом. Сторони у справі про банкрутство. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника. Мирова угода. Заходи щодо відновлення платоспроможності боржника. Санація: поняття і види. Наслідки визнання боржника банкрутом. Ліквідаційна процедура.

Тема 5. Відповідальність в господарських правовідносинах.

Поняття, ознаки та види господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Підстави господарсько-правової відповідальності. Поняття, склад та види господарського правопорушення. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Форми господарсько-правової відповідальності. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства.

Тема 6. Правове регулювання економічної конкуренції.

Поняття та принципи економічної конкуренції. Поняття недобросовісної конкуренції та монополістичних порушень. Правові засади державного регулювання економічної конкуренції. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Тема 7. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання.

Загальні умови, що визначають особливості регулювання господарських відносин. Правове регулювання господарсько-торгівельної діяльності. Контрактація сільськогосподарської продукції, біржова торгівля, енергопостачання.

Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічний договір. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митне регулювання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Модуль 2. Загальні положення господарського процесу

Тема № 8 Судова влада і правосуддя в господарських відносинах. Поняття господарського процесу та господарська юрисдикція.

Конституція України про правосуддя в господарських відносинах. Поняття господарського суду. Функції та завдання господарських судів. Система господарських судів України.

Поняття і завдання господарського процесу. Стадії господарського процесу. Поняття господарської процесуальної форми: суть, основні риси та значення. Форми судового процесу.

Джерела господарського процесуального права. Конституція України як джерело господарського процесуального права. Господарський процес як наука. Предмет та система науки господарського процесу. Господарські процесуальні правовідносини: елементи та підстави виникнення.

Поняття принципів господарського процесу, їх система та значення. Поділ принципів на організаційно-функціональні та функціональні. Принципи, які закріплені Конституцією України. Принципи, які закріплені законодавством про судочинство. Специфічні принципи господарського процесу.

Поняття підвідомчості справ господарським судам та її правове значення. Правові ознаки як підстави відмежування підвідомчості господарських спорів. Спори, підвідомчі господарським судам. Загальні правила визначення підсудності справ господарським судам. Види підсудності.

Тема № 9. Склад суду та учасники господарського процесу.

Визначення складу господарського суду. Відводи. Наслідки відводу суду (судді). Учасники справи. Поняття і склад учасників справи. Господарська процесуальна правоздатність та дієздатність. Права та обов'язки учасників справи. Сторони в господарському процесі, їх права та обов'язки. Співучасть у господарському процесі. Поняття та види процесуальної співучасті. Процесуальні права та обов'язки співучасників. Залучення до участі у справі іншого відповідача. Заміна неналежного відповідача. Процесуальне правонаступництво. Поняття та умови участі у справі правонаступника. Види правонаступництва. Відмінність заміни осіб у процесі у порядку правонаступництва від заміни осіб у порядку заміни неналежного відповідача належним.

Поняття та види третіх осіб в господарському процесі. Підстави та порядок залучення третіх осіб. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Повноваження третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Відміна третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, від первісних позивачів та співвідповідачів. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору. Порядок залучення їх у справу.

Представники сторін і третіх осіб в господарському процесі. Інститут представництва. Поняття та значення представництва. Види представництва. Порядок підтвердження повноважень представників сторін і третіх осіб, юридичних осіб та фізичних осіб.

Інші учасники господарського процесу.

Тема № 10. Докази та доказування в господарському процесі. Судові витрати та процесуальні строки.

Доказування в господарському процесі. Предмет доказування в господарському процесі. Суб'єкти доказування. Факти, які не потребують

доказування. Поняття доказів. Класифікація доказів. Обов'язок доказування. Обов'язок представлення доказів. Витребування доказів. Належність та допустимість доказів. Засоби доказування у господарському процесі. Пояснення сторін та третіх осіб. Письмові докази, речові докази. Порядок витребування і представлення письмових та речових доказів. Огляд та дослідження письмових та речових доказів в місці їх знаходження. Оцінка доказів господарським судом.

Поняття судових витрат у господарському процесі. Склад судових витрат. Судовий збір. Порядок обчислювання його розміру. Звільнення від сплати господарських витрат. Повернення судового збору. Витрати, пов'язані із розглядом справи.

Розподіл між сторонами господарських витрат. Штрафи в господарському процесі, розмір та підстави стягнення.

Поняття та види процесуальних строків у господарському процесі. Строки, встановлені законом. Строки, визначені господарським судом. Обчислення строків. Призупинення, поновлення, продовження та перерив процесуальних строків. Наслідки пропуску процесуального строку.

Тема № 11. Наказне провадження.

Стягнення на підставі судового наказу. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Розгляд заяви про скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачу.

Тема № 12. Позов в господарському процесі. Розгляд господарських справ судом.

Поняття і суть позовного провадження як форма господарського процесу. Подання позову. Поняття позовної заяви. Вимоги чинного законодавства до форми і змісту позовної заяви. Ціна позову та порядок її визначення. Зобов'язання позивача надіслати копію позовної заяви відповідачу. Документи, що додаються до позовної заяви. Вимоги чинного законодавства до додатків.

Відзив на позовну заяву. Вимоги чинного законодавства до змісту та порядку надіслання відзиву на позов. Правові наслідки неподання відзиву на позовну заяву. Зустрічний позов. Підстави та порядок пред'явлення зустрічного позову.

Прийняття позовної заяви. Підстави для відмови у прийнятті позовної заяви. Ухвала про відмову у прийнятті позовної заяви. Правові наслідки відмови у прийнятті позовної заяви. Повернення позовної заяви та залишення заяви без руху. Підстави та правові наслідки. Ухвала про повернення позовної заяви.

Відкриття провадження у справі у господарському судочинстві. Матеріально-правові та процесуально-правові наслідки порушення провадження у справі. Ухвала про порушення провадження у справі.

Підготовче провадження. Забезпечення позову у господарському процесі. Підстави та Заяви по суті справи. Заяви з процесуальних питань. Вирішення господарських спорів як стадія господарського процесу. Мета та значення стадії вирішення спорів. Строк вирішення спорів. Порядок вирішення господарських спорів. Порядок ведення засідання господарського суду. Вирішення питання розгляду справи при нез'явленні в засідання представників позивача і відповідача, при неподанні відзиву на позов і витребуваних матеріалів. Підготовче провадження. Врегулювання спору за участю судді.

Підстави для відкладення розгляду справи. Ухвала про відкладення розгляду справи. Зупинення провадження у справі. Підстави та ухвала про зупинення розгляду справи.

Припинення провадження у справі. Підстави та ухвала про припинення справи. Правові наслідки припинення провадження. Відмова позивача від позову, укладення мирової угоди.

Залишення позову без розгляду. Підстави та ухвала про залишення позову без розгляду. Правові наслідки залишення позову без розгляду. Розгляд позовної заяви по суті. Пояснення сторін з предмету спору. Розгляд клопотань та заяв сторін. Ознайомлення з матеріалами справи. Прийняття рішення господарським судом. Права господарського суду при прийнятті рішення. Вимоги законодавства до структури та змісту рішення. Зміст вступної, описової, мотивувальної та резолютивної частини рішення господарського суду. Оголошення рішення. Розсилання рішень.

Роз'яснення рішення, ухвали. Порядок та підстави ухвалення додаткового рішення, ухвали. Окрема ухвала.

Тема № 13. Перегляд рішень господарського суду.

Перегляд судових рішень в апеляційному порядку. загальна характеристика. Право апеляційного оскарження. Суди апеляційної інстанції. Визначення апеляційної інстанції. Строки апеляційного оскарження. Форми і апеляційної скарги (подання). Відзив на апеляційну скаргу (подання).

Повернення апеляційної скарги (подання). Порядок прийняття апеляційної скарги до розгляду. Порядок розгляду апеляційної скарги (подання). Межі розгляду справи апеляційним судом. Відмова від апеляційної скарги. Строк розгляду апеляційної скарги (подання). Повноваження апеляційної інстанції щодо результатів перегляду апеляційної скарги (подання). Підстави для скасування чи зміни рішення. Постанова апеляційної інстанції. Порядок прийняття та зміст. Апеляційні скарги на ухвали господарського суду. Порядок розгляду апеляційних скарг на ухвали господарського суду. Правові наслідки скасування апеляційним судом ухвали господарського суду.

Перегляд судових рішень в касаційному порядку: загальна характеристика. Право касаційного оскарження. Касаційна інстанція. Порядок і строк подання касаційної скарги. Форма і зміст касаційної скарги (подання). Порушення касаційного провадження. Підготовка справи до касаційного розгляду. Попередній розгляд справи. Надсилання копії касаційної скарги (подання) сторонам у справі. Відзив на касаційну скаргу (подання). Повернення

касаційної скарги (подання). Прийняття касаційної скарги. Порядок розгляду касаційної скарги (подання). Межі перегляду справи касаційним судом. Відмова від касаційної скарги. Строк розгляду касаційної скарги (подання).

Повноваження касаційної інстанції. Підстави для скасування чи зміни рішення чи постанови. Постанова касаційної інстанції. Порядок прийняття та зміст. Обов'язковість вказівок, що містяться у постанові касаційної інстанції.

Касаційні скарги на ухвали господарських судів. Порядок розгляду касаційних скарг на ухвали місцевого чи апеляційного господарського суду. Правові наслідки скасування касаційною інстанцією ухвали господарського суду.

Перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Підстави для перегляду рішень, ухвал, постанов господарського суду за нововиявленими обставинами. Відмінність від стадії перегляду рішень в касаційному порядку.

Порядок і строк подання заяви (внесення подання) про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Підстави для повернення заяви. Зміст заяви про перегляд рішень. Особи, які мають право на подання заяви. Прийняття заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами. Порядок перегляду рішень, ухвал, постанов за новоявленими обставинами. Результати перегляду рішень, ухвал, постанов за новоявленими обставинами.

Загальна правила виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. Набуття законної сили рішення господарського суду. Обов'язковість виконання судових рішень господарського суду.

Структура освітньої компоненти

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Всього	У тому числі					У тому числі					
		Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	Індивідуальні	Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	Індивідуальні
Модуль 1. Загальні положення господарського права												
Тема 1. Господарське право як галузь права. Основні засади господарської діяльності	8	2	2	–	4	–	–	–	–	–	–	–
Тема 2. Господарські правовідносини. Правовий статус суб'єктів господарювання	8	2	2	–	4	–	–	–	–	–	–	–
Тема 3. Майно суб'єктів господарювання та його використання	8	2	2	–	4	–	–	–	–	–	–	–
Тема 4. Господарські зобов'язання. Господарські договори.	8	2	2	–	4	–	–	–	–	–	–	–
Тема 5. Правове регулювання банкрутства.	6	2	2	–	2	–	–	–	–	–	–	–
Тема 6. Відповідальність в господарських правовідносинах.	6	2	2	–	2	–	–	–	–	–	–	–
Тема 7. Правове регулювання економічної конкуренції.	4	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–
Тема 8. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання.	6	–	–	–	6	–	–	–	–	–	–	–
Тема 9. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	6	–	2	–	4	–	–	–	–	–	–	–
Разом за модулем 1	60	14	14	–	32	–	–	–	–	–	–	–
Модуль 2. Загальні положення господарського процесу												
Тема № 10. Судова влада і правосуддя в господарських відносинах. Поняття господарського процесу та господарська юрисдикція	9	1	2	–	6	–	–	–	–	–	–	–

Тема № 11. Склад суду та учасники господарського процесу.	5	1	2	–	2	–	–	–	–	–	–	–
Тема № 12. Докази та доказування в господарському процесі. Судові витрати та процесуальні строки.	10	2	2	–	6	–	–	–	–	–	–	–
Тема № 13. Наказне провадження.	10	2	2	–	6	–	–	–	–	–	–	–
Тема № 14. Позов в господарському процесі. Розгляд господарських справ судом.	10	2	2	–	6	–	–	–	–	–	–	–
Тема № 15. Перегляд рішень господарського суду.	8	2	2	–	4	–	–	–	–	–	–	–
Тема № 16. Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. Провадження в справах за участю іноземних осіб.	8	2	2	–	4	–	–	–	–	–	–	–
Разом за модулем 2	60	12	14	–	34	–	–	–	–	–	–	–
Усього годин	120	26	28	–	66	–	–	–	–	–	–	–

Теми лекційних занять
(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Господарське право як галузь права. Основні засади господарської діяльності	2
2	Тема 2. Господарські правовідносини. Правовий статус суб'єктів господарювання	2
2	Тема 3. Майнова основа господарювання	2
4	Тема 4. Господарські зобов'язання. Господарські договори.	2
5	Тема 5. Правове регулювання банкрутства.	2
6	Тема 6. Відповідальність в господарських правовідносинах.	2
7	Тема 7. Правове регулювання економічної конкуренції.	
8	Тема 9. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2
9	Тема № 10. Судова влада і правосуддя в господарських відносинах. Поняття господарського процесу та господарська юрисдикція	2
10	Тема № 12. Докази та доказування в господарському процесі. Судові витрати та процесуальні строки.	2
11	Тема № 13. Наказне провадження.	2

12	Тема № 14. Позов в господарському процесі. Розгляд господарських справ судом.	2
13	Тема № 15. Перегляд рішень господарського суду.	2
14	Тема № 16. Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. Проведення в справах за участю іноземних осіб.	2
	Всього	26

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

Вимоги до екзамену:

1. Володіння теоретичним матеріалом з курсу «Господарське право та господарський процес».

2. Зараховано всі завдання, передбачені робочою програмою та інструктивно-методичними матеріалами.

3. Пройдено перевірку рівня засвоєння знань з тем, що виносились на самостійне опрацювання, на консультації у викладача.

Методи контролю успішності навчання: поточний тестовий контроль, усне опитування, підсумкові модульні роботи, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, екзамен.

Методичні поради щодо вивчення

ОК «Господарське право та господарський процес»

Як готуватися до практичного (семінарського) заняття

Серед усіх видів навчальної роботи студентів вагоме місце посідають практичні (семінарські) заняття. Вони є однією з найважливіших та найбільш дієвих форм засвоєння предметів. Головна мета семінару – поглибити й систематизувати вивчення важливих і актуальних тем навчального курсу, сформувати в студентів навички й потребу подальшої самоосвітньої діяльності.

Теми семінарів подаються за окремими розділами. Семінарські заняття частково повторюють, а також доповнюють і поглиблюють матеріал лекційного курсу.

Готуючись до них, студенти повинні вчитися конспектувати та аналізувати правові документи, навчальну і наукову літературу, узагальнювати знання, отримані з різних джерел. Не варто обмежуватись лише одним підручником чи посібником, слід одночасно працювати з двома-трьома підручниками, монографіями, статтями. У процесі підготовки до практичного (семінарського заняття) варто звертатися за порадою до викладача.

Основним орієнтиром у підготовці до заняття є план семінару, відповідно до якого вивчаються джерела, матеріал підручників або додаткової літератури. Підготовку треба починати із знайомства з відповідним розділом підручника, щоб мати загальне уявлення про проблему та зосередитися на поставлених питаннях. Механічне, докладне переписування підручника, ксерокопіювання і підкреслення в тексті з подальшим зачитуванням його на занятті недопустиме, оскільки забирає час, а не додає знань. Варто осмислити текст, зрозуміти суть питання (абзацу, думки), викласти його своїми словами у формі тез, конспекту чи розгорнутого плану із зазначенням основних фактів. Найбільш цікаві факти, висновки слід занотувати, обов'язково зробити посилання на джерело.

Звичайно, необхідна література не обмежується запропонованим списком. Самостійний бібліографічний пошук матеріалу схвально оцінюється викладачем. Добір робіт необхідно здійснювати за такими критеріями, як науковий рівень, наукова новизна, оригінальність подання матеріалу.

Під час виступу на семінарі для отримання найвищої оцінки, слід вільно володіти матеріалом. Виступ не повинен бути ні надто коротким, ні надмірно затягнутим (не більше 7-10 хвилин). Необхідно достатньо повно та чітко висвітлити поставлене питання, дотримуватися послідовності викладу, підкреслювати найважливіші моменти та робити короткі висновки, говорити просто і зрозуміло, слідувати за мовою, інтонацією, правильним уживанням та вимовою слів, наголосами.

Студентська аудиторія має бути активним слухачем (коротко занотовувати ключові слова, висновки, доповнювати, аналізувати відповідь, правильно, по суті ставити запитання до того, хто відповідає, продумувати репліки тощо). Активна робота на семінарі оцінюється додатково.

У виступах доречно використовувати фрагменти юридичних документів, повідомлень у пресі, презентації тощо. Все це підвищує інтерес до наукової проблеми, збагачує особистість студента.

Критеріями оцінки виступу на семінарі є: ступінь використання джерел та наукової літератури, рівень розкриття питання, наявність та науковість висновків, розуміння практичного значення викладеного матеріалу.

До кожного практичного (семінарського) заняття пропонуються теми рефератів, запитання для роздумів, які доповнюють та поглиблюють питання семінару.

Практичні заняття є обов'язковими для відвідування. На них ведеться облік поточної успішності. Пропущений семінар з будь-якої причини, як і незадовільна оцінка, підлягають обов'язковому відпрацюванню.

В. Як правильно організувати свою самостійну роботу

Наукою і практикою встановлено, що лише самостійна робота дозволить студенту засвоїти систему знань, глибоко вникнути в суть наук, що вивчаються, опанувати необхідні навички, розвинути свої здібності і обдарування. Без добре організованої, планомірної і систематичної самостійної роботи студент не зможе здобути справжню вищу освіту та сформувати навички, необхідні для майбутньої трудової діяльності.

Самостійна робота є найважливішим засобом освіти, вона повинна ґрунтуватися на основі наукової організації розумової праці, яка вимагає дотримання певних положень.

- Знайти найбільш прийнятні для себе методи самостійної роботи і систематично застосовувати їх.
- Починаючи роботу, встановити її мету (навіщо ви працюєте, чого хочете досягти).
- Скласти план роботи і працювати відповідно до нього (що і в який термін ви повинні виконати).
- У процесі роботи проводити самоконтроль і самоперевірку.
- Створити сприятливу обстановку для своєї діяльності і постійно підтримувати її.
- Дотримуватися гігієнічних вимог до розумової праці (правильне чергування праці й відпочинку, оптимальне освітлення, температурний режим приміщення тощо).
- Працювати щодня, систематично, а не від випадку до випадку.

Г. Як готуватися до підсумкової модульної роботи (ПМР)

Підсумкова модульна контрольна робота є необхідним етапом контролю навчальної діяльності студента. ПМР зазвичай складається з різних видів завдань (тестового, теоретичного і творчого), що дозволяє різнобічно перевірити навчальні досягнення студентів.

Щоб підготуватися до ПМР на належному рівні, студентові необхідно уважно поставитися до повідомлень викладача (зазвичай це робиться на початку вивчення курсу) про терміни здачі та кількість ПМР, їх зміст, форму проведення і про ті вимоги, яким повинна відповідати готовність студента до даної форми контролю.

Студент повинен чітко знати джерела, які необхідні для підготовки до ПМР.

Основний спосіб підготовки до ПМР – систематична самостійна робота над курсом, регулярна підготовка і відвідування семінарських занять.

Необхідно своєчасно відпрацьовувати пропуски в знаннях, звертатися за консультаціями до викладача, з'ясовувати незрозуміле в змісті навчального матеріалу (визначення, проблеми, концепції, теорії) у викладача або в однокурсників. При цьому варто завжди пам'ятати, що вища школа передбачає постійну самостійну роботу самого студента.

Теми та плани практичних занять

Модуль 1. Загальні положення господарського права.

Тема 1. Господарське право як галузь права. Основні засади господарської діяльності.

План практичного заняття.

1. Предмет і метод господарського права.
2. Господарське законодавство. Його система, ознаки та джерела.
3. Поняття та основні засади господарської діяльності.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, некомерційна діяльність, суб'єкти господарювання.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання

Тема 2. Господарські правовідносини. Правовий статус суб'єктів господарювання

План практичного заняття.

1. Господарські правовідносини.
2. Створення, реорганізація та припинення суб'єктів господарювання.
3. Установчі документи суб'єктів господарювання.
4. Поняття, види і класифікація суб'єктів господарювання.
 - 4.1. Види та організаційні форми підприємств;
 - 4.2. Загальна характеристика господарських товариств;
 - 4.3. Правовий статус господарських об'єднань.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, некомерційна діяльність, суб'єкти господарювання.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Громадянин як суб'єкт господарювання.
2. Особливості статусу іноземних суб'єктів господарювання.
3. Особливості статусу благодійних та інших неприбуткових організацій у сфері господарювання.

Тема 3. Майнова основа господарювання

План практичного заняття.

1. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.
2. Використання природних ресурсів у сфері господарювання.
3. Використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, некомерційна діяльність, суб'єкти господарювання, правовий режим майна, статутний капітал, повне господарське відання, оперативне управління, цілісний майновий комплекс.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Цінні папери у господарській діяльності.

Тема 4. Господарські зобов'язання. Господарські договори

План практичного заняття.

1. Загальні положення про господарські зобов'язання.
2. Господарські договори.
3. Виконання та припинення господарських зобов'язань.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, господарський договір, господарське зобов'язання, кредитор, боржник, суб'єкти господарювання.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Ціни та ціноутворення у сфері господарювання.

2. Особливості укладення господарських договорів за державним замовленням.

Тема 5. Правове регулювання банкрутства

План практичного заняття.

1. Загальні положення про відновлення платоспроможності або визнання суб'єкта господарювання банкрутом.
2. Банкрутство юридичних осіб. Проведення у справі про банкрутство.
3. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника.
4. Визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника (Р4 Кодексу).

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, господарський договір, господарське зобов'язання, санація, кредитор, боржник, неплатоспроможність, суб'єкти господарювання, дефолт.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Особливості провадження у справах про банкрутство окремих категорій боржників (страховики, фермерські господарства, державні підприємства).
2. Проведення у справах про неплатоспроможність окремих категорій фізичних осіб.

Тема 6. Відповідальність в господарських правовідносинах.

План практичного заняття.

1. Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин.
2. Відшкодування збитків у сфері господарювання.
3. Штрафні та оперативно-господарські санкції.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, господарський договір, господарське зобов'язання,

кредитор, боржник, суб'єкти господарювання, господарська відповідальність, ознаки господарської відповідальності, санкція, відшкодування збитків.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Адміністративно-господарські санкції

Тема 7. Правове регулювання економічної конкуренції.

Питання самостійної роботи.

1. Конкуренція у сфері господарювання.
2. Обмеження монополізму.
3. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, господарський договір, господарське зобов'язання, суб'єкти господарювання, контроль, монополізація, ринок товару, Антимонопольний комітет України.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю.
2. Захист прав суб'єктів господарювання та споживачів.
3. Об'єднання підприємців.

Тема 8. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання

Питання самостійної роботи.

1. Загальні умови, що визначають особливості регулювання господарських відносин.
2. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності.
3. Правове регулювання перевезення вантажів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, господарський договір, господарське зобов'язання, кредитор, боржник, суб'єкти господарювання.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Комерційне посередництво у сфері господарювання.
2. Капітальне будівництво.
3. Особливості правового регулювання фінансової діяльності.

Тема 9. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності

План практичного заняття.

1. Поняття та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
3. Зовнішньоекономічні договори.
4. Митне регулювання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарське право, господарська діяльність, комерційна діяльність, зовнішньоекономічний договір, господарське зобов'язання, суб'єкти зовнішньоекономічних відносин.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Захист державою прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
2. Спеціальні (вільні) економічні зони.

Модуль 2. Загальні положення господарського процесу.

Тема 10. Судова влада і правосуддя в господарських відносинах. Поняття господарського процесу та господарська юрисдикція.

План практичного заняття.

1. Поняття, предмет і метод господарського процесуального права.
2. Поняття і завдання господарського процесу, стадії господарського

процесу.

3. Юрисдикція господарських судів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарський процес, позовна заява, заяви з процесуальних питань, ухвала, рішення, стадії процесу, юрисдикція.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Система господарських судів, завдання і принципи їх діяльності.
2. Господарсько-процесуальні правовідносини.

Тема № 11. Склад суду та учасники господарського процесу.

План практичного заняття.

1. Визначення складу господарського суду та підстави відводу (самовідводу) судді (суду).
2. Учасники справи: склад та процесуальні права і обов'язки.
3. Участь у справі представника.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарський процес, позовна заява, заяви з процесуальних питань, ухвала, рішення, стадії процесу, юрисдикція.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Інші учасники судового процесу.

Тема № 12. Докази та доказування в господарському процесі. Судові витрати та процесуальні строки.

План практичного заняття.

1. Поняття і види доказів.
2. Обов'язок доказування і подання доказів.
3. Забезпечення доказів.
4. Процесуальні строки.

5. Судові витрати.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарський процес, позовна заява, заяви з процесуальних питань, ухвала, рішення, стадії процесу, юрисдикція.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Заходи процесуального примусу в господарському процесі.
2. Судові виклики та повідомлення

Тема № 13. Наказне провадження.

План практичного заняття.

1. Загальні положення наказного провадження.
2. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу.
3. Порядок розгляду заяви про видачу судового наказу та його зміст.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарський процес, позовна заява, заяви з процесуальних питань, ухвала, рішення, стадії процесу, юрисдикція.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Форма і зміст заяви про скасування судового наказу.
2. Розгляд заяви про скасування судового наказу та наслідки скасування судового наказу.

Тема № 14. Позов в господарському процесі. Розгляд господарських справ судом.

План практичного заняття.

1. Форма і зміст позовної заяви. Види та зміст заяв по суті справи та заяв з процесуальних питань.
2. Забезпечення позову.
3. Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження. Врегулювання спору за участю судді.
4. Розгляд справи по суті.

5. Залишення позову без розгляду, зупинення і закриття провадження у справі. Судові рішення.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарський процес, позовна заява, заяви з процесуальних питань, ухвала, рішення, стадії процесу, юрисдикція.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Фіксування судового процесу.
2. Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження.

Тема № 15. Перегляд рішень господарського суду.

План практичного заняття.

1. Апеляційне провадження.
2. Касаційне провадження.
3. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами або виключними обставинами.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарський процес, позовна заява, заяви з процесуальних питань, ухвала, рішення, стадії процесу, юрисдикція.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Проблемні питання забезпечення апеляційного оскарження в господарському процесі.

Тема № 16. Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. Провадження в справах за участю іноземних осіб.

План практичного заняття.

1. Звернення судових рішень до виконання.

2. Виправлення помилки у виконавчому документі або визнання його таким, що не підлягає виконанню.
3. Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення, зміна способу та порядку виконання судового рішення.
4. Поворот виконання рішення, постанови.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: господарський процес, позовна заява, заяви з процесуальних питань, ухвала, рішення, стадії процесу, юрисдикція.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги.
2. Виконання в Україні доручень іноземних судів.
3. Проведення у справах про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів.

Питання до екзамену з курсу «Господарське право та господарський процес»

1. Ідейно-історичні передумови відокремлення господарського права як самостійної галузі права.
2. Загальна характеристика предмету регулювання господарського права.
3. Підприємництво як предмет регулювання господарського права, його ознаки, принципи та види обмежень.
4. Метод правового регулювання господарської діяльності.
5. Джерела господарського права: поняття, види та система.
6. Господарсько-правові норми: структура, види.
7. Історія та тенденції розвитку науки господарського права. Спори навколо кодифікації господарського законодавства.
8. Методи та форми державного впливу на господарські відносини.
9. Конституція та інші нормативно-правові акти України про державний вплив на економіку.
10. Поняття та форми державної господарської діяльності; державне замовлення та фінансування.
11. Державна регуляторна політика: поняття, значення та процедури.
12. Сутність та складові поняття легалізації господарської діяльності.
13. Порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання.
14. Порядок ліцензування та патентування господарської діяльності.
15. Поняття та види суб'єктів господарського права.
16. Правовий статус державних, в тому числі казенних підприємств.
17. Поняття та види господарських товариств.
18. Правовий статус, види та порядок створення акціонерного товариства.
19. Правовий статус товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю.
20. Правовий статус командитного та повного товариств.
21. Правовий статус господарських об'єднань, холдингів.
22. Правовий статус виробничих, в тому числі сільськогосподарських кооперативів.
23. Правовий статус біржових організацій.
24. Правовий статус структурних підрозділів вітчизняних та іноземних підприємств.
25. Поняття та види правового режиму майна господарських організацій.
26. Правовий режим інвестицій в Україні, порядок та правові наслідки реєстрації іноземних інвестицій.
27. Поняття, функції та види господарських зобов'язань та договорів.
28. Поняття та правові засади роздрібної торгівлі. Касові операції.

29. Особливість поставок для державних потреб та закупівель за державні кошти.
30. Правове регулювання господарської діяльності з перевезення вантажів та її договірне забезпечення.
31. Господарсько-правові умови здійснення капітального будівництва.
32. Види, особливість укладання та виконання біржових угод
33. Правове регулювання договору про спільну господарську діяльність.
34. Договір зберігання на товарному складі та його документальне оформлення.
35. Договір контрактації.
36. Договір енергопостачання.
37. Правове регулювання договору фінансового лізингу.
38. Співвідношення договору господарської оренди та договору загальноцивільного найму.
39. Правове регулювання комерційної концесії.
40. Правове регулювання посередницьких, а тому числі агентських відносин в сфері господарювання.
41. Правове регулювання особливих режимів господарювання.
42. Правовий режим інноваційної діяльності.
43. Господарсько-правові умови здійснення страхової діяльності в Україні.
44. Договір страхування в сфері господарювання: поняття, суттєві умови, порядок виконання.
45. Способи забезпечення виконання господарських зобов'язань.
46. Підстави визнання господарських договорів недійсними.
47. Порядок укладання, зміни та припинення господарських договорів.
48. Поняття, значення та функції господарсько-правової відповідальності. Форми господарсько-правової відповідальності.
49. Оперативно-господарські санкції, відмежування від інших способів самозахисту цивільних прав.
50. Адміністративно-господарські санкції.
51. Поняття, причини та наслідки банкрутства. Підстави порушення справи про банкрутство.
52. Загальна характеристика антимонопольно-конкурентного законодавства.
53. Антиконтурентні узгоджені дії: поняття та прояви.
54. Недобросовісна конкуренція: поняття та прояви.
55. Поняття, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
56. Правовий статус господарських судів в Україні, їх роль в умовах формування ринкових відносин
57. Система господарських судів та завдання й функції господарських судів

58. Поняття (предмет) господарського процесуального права й господарського процесу. Господарські процесуальні правовідносини.
59. Види проваджень у господарському процесі, їх характеристика й значення.
60. Стадії господарського процесу, їх характеристика й значення.
61. Поняття принципів господарського процесуального права, їх значення для правозастосовної діяльності господарських судів.
62. Джерела господарського процесуального права.
63. Правова природа досудового (претензійного) порядку врегулювання господарських спорів.
64. Порядок пред'явлення й розгляду претензій. Правові наслідки порушення порядку розгляду претензії.
65. Підвідомчість справ господарським судам, поняття підвідомчості та її значення. Справи, підвідомчі господарським судам.
66. Підсудність. Загальні правила визначення підсудності справ господарськими судами.
67. Сторони в господарському процесі, їх правова характеристика в справах позовного провадження та у процедурі банкрутства.
68. Треті особи в господарському процесі, їх права й обов'язки
69. Участь прокурора в господарському процесі.
70. Поняття доказів у господарському процесі, їх види та характеристика
71. Особливості доказування в господарському процесі
72. Мирова угода в позовному провадженні та у процедурі банкрутства.
73. Визнання позову та відмови від позову. Процесуальні дії суду.
74. Медіація як вид правової роботи та її значення для господарського процесу.
75. Поняття й види судових витрат у господарському судочинстві.
76. Процесуальні строки в господарському процесі: їх види й характеристика
77. Засоби господарсько-процесуального примусу та відповідальності.
78. Умови й порядок пред'явлення позову в господарському процесі, наслідки їх порушення
79. Позовна заява, її форма й зміст.
80. Порядок виправлення недоліків оформлення позовної заяви. Підстави повернення судом позовної заяви
81. Підстави відмови господарського суду у прийнятті позовної заяви. Правові наслідки відмови судом у прийнятті позову
82. Порядок порушення господарським судом провадження у справі. Дії судді (суду) по підготовці справи до розгляду.
83. Запобіжні заходи у господарському процесі. Порядок їх застосування в справах позовного провадження та у процедурі банкрутства.

84. Припинення господарським судом провадження по справі і його правові наслідки

85. Порядок, підстави й правові наслідки залишення господарським судом позову без розгляду

86. Рішення господарського суду, порядок його прийняття, сутність і зміст

87. Ухвали господарського суду, їх види, підстави для оскарження.

88. Види проваджень в господарському процесуальному праві по перегляду рішень господарських судів, їх характеристика й особливості

89. Третейські суди (арбітражі), що розглядають господарські спори: порядок їх створення, мета й завдання. Арбітражне застереження.

90. Компетенція та регламент міжнародного комерційного арбітражного суду.

Критерії оцінювання знань здобувачів

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
Відмінно	Зараховано	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		64-73	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
Задовільно		60-63	E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
Незадовільно	Незараховано	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів за навчальний рік (ПОМ) розраховується:

№ модулю	$M_{\%n}$ (відсоткове значення модулю освітньої компоненти)
Модуль 1	$M_{\%1} = 50\%$
Модуль 2	$M_{\%2} = 50\%$

Сума	100
------	-----

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є екзамен, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати екзамен. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Екзаменаційній оцінці (ЕО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ=ЕО=ПО$$

У випадку складання екзамену підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та екзаменаційної оцінки (ЕО).

$$ПО=(ПОМ+ЕО)/2$$

Рекомендована література

Основна:

1. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.
2. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.
3. Правове забезпечення діяльності господарських організацій (довідник юрисконсульта): навчальний посібник /Д.В. Задихайло, А.О.Олефір, В.М.Пашков. –Х: – Юрайт, 2016. – 528 с.
4. Актуальні питання господарського законодавства : Монографія / М.В. Гаєвець, І. В. Горіславська, Ю. С. Канарик, Л. О. Панькова, Н. А. Поліно, О. П. Світличний, Д. К. Черкашин // за заг. ред. д.ю.н., О. П. Світличного. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 678 с.
5. Відповідальність суб'єктів господарських відносин. Законодавство, коментар, судова практика / О.А. Беяневич, В.С. Щербина та ін. коментар; Л.О. Панькова, упорядкування. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 392 с.
6. Світличний О.П. Господарський процес : підручник. Вид. 2, перероб. і доп. К.: НУБіП України, 2018. – 342 с.
7. Господарський процес : навч. посіб. / [В. А. Кройтор, О. В. Синегубов, О. Г. Бортнік та ін.] ; за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. – 328 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003.- № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144.
3. Господарський процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України — 1992. - № 6. - ст. 56.

4. Цивільний кодекс України // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Кодекс торговельного мореплавства України // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
6. Митний кодекс України // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
7. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року Ліга Націй; Конвенція, Міжнародний документ від 20.03.1883[Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
8. Про природні монополії [Електронний ресурс] : Закон України від 20.04.2000. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
9. Закон України "Про господарські товариства" // ВВР України. — 1991. — № 49.
10. Про акціонерні товариства [Електронний ресурс] : Закон України від 17.09.2008. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
11. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України від 11.09.2003. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
12. Про захист економічної конкуренції [Електронний ресурс] : Закон України від 11.01.2001. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
13. Про захист від недобросовісної конкуренції [Електронний ресурс] : Закон України від 17.06.1996. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
14. Кодекс України з процедур банкрутства // Відомості Верховної Ради України. – 2019. - № 19.- ст. 74.
15. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 16 квітня 1991 р. №959. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
16. Про рекламу [Електронний ресурс] : Закон України від 03 липня 1996 р. №270 . - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
17. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 12 травня 1991 р. №1023. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

18. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс] : Закон України від 15 травня 2003 р. №755. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
19. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю [Електронний ресурс] : Закон України від 06.02.2018. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
20. Про Антимонопольний комітет України [Електронний ресурс] : Закон України від 26.11.1993 р. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
21. Про митний тариф України [Електронний ресурс] : Закон України від 19.09.2013 № 584-VII. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
22. Про страхування [Електронний ресурс] : Закон України від 04.10.2001. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
23. Про режим іноземного інвестування [Електронний ресурс] : Закон України від 19.03.1996. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
24. Про приватизацію майна державних підприємств [Електронний ресурс] : Закон України від 04.03.1992р. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
25. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію) [Електронний ресурс] : Закон України від 06.03.1992. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
26. Про приватизацію державного житлового фонду [Електронний ресурс] : Закон України від 19.06.1992. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
27. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : Закон України від 23.02.2006. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
28. Про ліцензування певних видів господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України від 01.06.2000 № 1775-III. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
29. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 12.05.1991. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
30. Про судоустрій і статус суддів [Електронний ресурс] : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
31. Про третейські суди [Електронний ресурс] : Закон України від 11. 05. 2004 № 1701 IV. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

32. Про судовий збір [Електронний ресурс] : Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI- Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

Додаткова:

1. Іванюта Н. В. Забезпечення позову в господарському судочинстві : монографія / Н. В. Іванюта ; Міністерство освіти і науки України, Маріуп. держ. ун-т. – Донецьк : Юго-Восток, 2013. – 158 с.
2. Ніколенко Л. М. Господарське процесуальне право України : підручник / Л.М. Ніколенко ; Маріуп. держ. ун-т. – О. : Фенікс, 2011. – 512 с.
3. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України / за ред. О. І. Харитонова. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К. : Істина, 2010. – 344 с.
4. Head W. John, General Principles of Business and Economic Law: An Introduction to Contemporary Legal Principles Governing Private and Public Economic Activity at the National and Supranational Levels. – Durham, North Carolina: Carolina Academic Press, 2008. – p. XV.
5. Fiebig Andre, Commercial and Economic Law in the United States. –Kluwer Law International, 2012. – 144 p.; Ghidini G., Commercial and Economic Law in Italy. – Kluwer Law International, 2012. – 112 p.; Ying Gan, Commercial and Economic Law in China. – Kluwer Law International, 2011. – 224 p.; Merimaa Mati, Mändla Sirli, Commercial and Economic Law in Estonia. - Kluwer Law International, 2011. – 176 p.; White Fidelma, Commercial and Economic Law in Ireland. – Kluwer Law International, 2011 – 348 p.

Інтернет ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховного Суду. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України. – Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/>

ЮРИДИЧНІ СИТУАЦІЇ

1) До місцевого господарського суду Дніпропетровської області звернувся відповідач МП «Контракт» із заявою про перегляд рішення за нововиявленими обставинами. Такою підставою він вважає документи, які не були прийняті судом як докази при вирішенні справи. Судом в задоволенні заяви було відмовлено.

Питання: Чи правомірна відмова суду?

2) ТОВ «Буд-Сервіс 4» звернувся до господарського суду Київської області з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю «Газпром» про стягнення заборгованості у сумі 142 321 грн. 80 коп. Позовні вимоги обґрунтовані неналежним виконанням відповідачем умов договору транспортного перевезення №18/10-14 від 12.07.2014 р. в частині своєчасної оплати за надані послуги. 14.08.2016 р. до суду надійшла заява про затвердження мирової угоди, в цій заяві сторони просять затвердити мирову угоду від 14.08.2016 р. у зв'язку з тим, що вони дійшли згоди шляхом укладення мирової угоди. Позивач у судовому засіданні 04.09.2016 р. не з'явився, про причини неявки він не повідомив. Відповідач у судовому засіданні 04.09.2016 р. з'явився, просив суд задовольнити мирову угоду.

Питання: На якій стадії судового процесу можна укладати мирову угоду?

3) У господарському суді Черкаської області розглядалася справа за позовом ТОВ «Зелена ялинка» про виконання зобов'язання в натурі. Судовий розгляд справ вівся державною українською мовою. Фізична особа-підприємець відповідач, заявив клопотання про виклик перекладача, оскільки він є арабом, і не володіє державною українською мовою. Господарський Суд Черкаської області задовольнив клопотання і чим дозволив Мухамед Фарабі користуватися мовою, якою він володіє за участю у судовому процесі перекладача.

Питання: Чи може мовою судочинства бути визначена арабська мова, якщо нею володіють обидві сторони?

4) Рішенням Київського міжрегіонального третейського суду було вирішено спір між заводом «Промінь» та торговельною компанією «Еліта» про виконання договору поставки. Третейський суд зобов'язав компанію «Еліта» відшкодувати заводу понесені збитки. Однак компанія відмовилася виконати рішення, посилаючись на те, що її не було сповіщено про місце розгляду справи. Завод «Промінь» звернувся до господарського суду з заявою про видачу наказу виконання рішення, зазначивши, що в процесі розгляду справи компанія змінила свою адресу, тому ухвали суду направлялися за попередньою адресою.

Питання: Який існує порядок виконання рішень третейських судів?

5) Господарським судом м. Житомир при розгляді спору було встановлено, що позов подано до особи Сиренко В.І., яка не повинна відповідати за позовом. Позивач згоди на заміну неналежного відповідача не дав, але суд за своєю ініціативою виніс ухвалу про заміну неналежного відповідача. Прийняте у справі рішення було оскаржено сторонами в апеляційному порядку як незаконне.

Питання: Чи має господарський суд право на заміну неналежного відповідача безумовним?

6) Господарський суд *Харківської* області, розглядаючи позовні матеріали підприємства «Золоті Ворота» до райдержадміністрації м. Харків про визнання недійсним акта ненормативного характеру, виніс ухвалу щодо прийняття позову та розгляду справи, з обов'язковою явкою всіх сторін. Визнавши участь сторін обов'язковою, суд попередив в ухвалі обидві сторони, що в разі нез'явлення їх в судові засідання позов буде залишено без розгляду, а також буде застосовано штраф за неявку до суду.

Питання: Чи правомірно суд виніс рішення?

7) Приватне підприємство «Новобуд» звернулось до ТОВ «Світ» та ФОП Семенов І.В. з позовом про стягнення заборгованості. Господарським судом позовні вимоги було задоволено в повному обсязі та видано два накази на кожного з відповідачів про стягнення всієї суми боргу, що стягується з кожного з відповідачів.

Питання: Чи є правомірним видача декількох наказів про стягнення заборгованості без визначення частини боргу, що стягується з відповідачів?

8) Комерційний банк «Аваль» подав до господарського суду Київської області позовну заяву про стягнення зі спільного підприємства «Ощад банк» заборгованості за кредитним договором та несплачених річних відсотків за користування кредитом у загальній сумі 345768 грн. Представник відповідача у судовому засіданні подав клопотання про розгляд справи в закритому судовому засіданні, мотивуючи це тим, що деякі питання, містять комерційну таємницю.

Питання: Які можуть бути підстави розгляду справи у закритому судовому засіданні?

9) До господарського суду м. Чернігів надійшла позовна заява розглядаючи позовні матеріали підприємства «Мото-Сервіс» до міської ради м. Чернігів про визнання недійсним акта ненормативного характеру, виніс ухвалу щодо прийняття позову та розгляду справи, з явкою сторін обов'язковою. Також суд попередив в ухвалі сторони, що в разі їх нез'явлення в судові засідання позов буде залишено без розгляду, а також буде застосовано штраф за неявку до суду.

Питання: Підстави нез'явлення в судові засідання?

10) Господарський суд м. Хмельницький прийняв рішення про відмову в задоволенні позову Державної інспекції з контролю та використанням та охороною земель у Хмельницькій області до Хмельницької державної адміністрації про визнання недійсним розпорядження голови адміністрації про передачу в оренду земельної ділянки фізичній особі – підприємцю Петрову Ю.С. Під час провадження у справі Петров Ю.С. ФОП не був залучений, тому у задоволенні заяви було відмовлено у рішенні суду.

Питання: В якості якого учасника міг бути залучений до участі у справі Петров Ю.С.?

11) Акціонерне товариство «Міраж» звернулося до господарського суду Київської області з заявою про відвід судді, мотивуючи її тим, що цей суддя вже повертав позов, що свідчить про його упередженість та несправедливість. Під час розгляду цієї заяви голова господарського суду встановив, що повернення суддею позовних матеріалів у порядку, передбаченому законом, було обґрунтовано. При повторному зверненні з позовом позивач усунув недоліки й заяву було прийнято до судового розгляду справи.

Питання: Які є підстави для відводу судді?

12) Державна установа пред'явила позов до господарського суду до ТОВ «МоторСервіс» Хмельницької області про визнання недійсним договору. В позовних вимогах позивач зазначив, що договір купівлі-продажу автомобіля Хонда з боку Державної установи був підписаний особою, яка не мала на це повноважень на його підписання, тому що був заступником директора. Судом позов було задоволено.

Питання: Які докази повинен надати позивач в обґрунтування своїх вимог?

13) Акціонерне товариство звернулось до господарського суду Київської області із позовом про відшкодування збитків: витрат на адвокатські послуги, надані кількома місяцями раніше в іншій справі, але сплачених після прийняття рішення. Судом позов було задоволено в неповній мірі. Відповідач оскаржив рішення в апеляційному порядку.

Питання: Який порядок розподілу судових витрат?

14) В господарському суді Хмельницької області розглядається справа за позовом ТОВ «Сонечко» на приватне підприємство «Промінь» про розірвання договору оренди. У свою чергу, приватне підприємство «Промінь» - відповідачем по цій справі, подано заяву до суду про визнання договору недійсним та додано до неї клопотання про об'єднання справ в одне провадження.

Питання: Яке рішення повинен прийняти суддя?

15) Закрите акціонерне товариство «Граніт» звернулось із позовом до державної установи про визнання договору недійсним. Ухвалою господарського суду м. Харків позовна заява була повернута без розгляду мотивуючи це тим, що до позовної заяви не додані всі докази, які підтверджують обставини, крім того, заяву написано не українською державною мовою. Позивач звернувся до апеляційного господарського суду із скаргою, в якій просить зазначену ухвалу скасувати, а справу направити до місцевого суду для розгляду по суті.

Питання: Яке рішення на вашу думку повинен прийняти апеляційний суд?

16) Завод «Юнігран» звернувся до апеляційного суду Черкаської області з апеляційною скаргою на рішення суду за позовом про стягнення збитків. Скаргу підписано заступником директора заводу, але до заяви не додано ніяких документів. Апеляційний суд повернув дану скаргу мотивуючи це тим, що дана скарга без документів.

Питання: Чи повинен апеляційний суд Черкаської області прийняти дану скаргу?

17) ТОВ «Морозиво» подано заяву до господарського суду м. Одеса про перевірку рішення за нововиявленими обставинами. Підставами для перегляду даної заяви не досліджено документи, які в той період знаходились на перевірці у податковій інспекції і які мають вагоме значення для визначення прав та обов'язків сторін у спірних правовідносинах.

Питання: Підстави для перегляду справ за нововиявленими обставинами?

18) Комерційний банк пред'явив позов до ТОВ «Оберіг» про стягнення 100 тис. грн., що становлять заборгованість за кредитним договором і відсотків. Рішенням господарського суду м. Запоріжжя суду першої інстанції в задоволенні позову було оскаржено відповідачем в апеляційну інстанцію. В апеляційний суд м. Запоріжжя з'явився не сам позивач, а ФОП Попов І. С. Господарський суд апеляційної інстанції відмовився в заміні сторони в процесі посилаючись на те що, заміна сторони можлива тільки в суді першої інстанції.

Питання: Чи можливе в даному випадку правонаступництво.

19) При розгляді позову Господарським судом м. Харків державного підприємства «Капітал» до фірми «Новобуд» про вилучення з чужого незаконного володіння будівлі, господарський суд за клопотанням позивача в порядку застосування заходів забезпечення позову виніс ухвалу про заборону відповідачу користуватися даною будівлею. Але відповідач користувався даною будівлею всупереч ухвали господарського суду м. Харків і погіршив стан будівлі.

Питання: Вимоги про стягнення збитків причинених невиконанням ухвали господарського суду

20) Дві особи: Петрова Ю.С. та неповнолітня фізична особа у віці 15 років та пенсіонер Бадьорий Ю.В. звернулися до органу державної реєстрації надавши всі необхідні документи про створення виробничого кооперативу. Орган державної реєстрації відмовив їм у створенні виробничого кооперативу.

Питання: Чи має право орган державної реєстрації відмовити у здійсненні державної реєстрації виробничого кооперативу?

21) ТОВ «Міраж» відповідно до укладеного з підприємством договору отримало в оренду майновий комплекс «Релакс». Рішенням господарського суду м. Харків за позовом прокурора договір оренди був визнаний недійсним.

Питання: Чи є правомірним і обґрунтованим рішення господарського суду м. Харків?

22) У червні 2020 році була заснована Фондова біржа десятима засновниками, кожен з яких мав свої 10 відсотків у фонді. Підприємство «Міраж», яке є членом фондової біржі, неодноразово порушувало ліцензійні умови на фондовому ринку, тому було позбавлено ліцензії на цю діяльність.

Питання: Які можуть бути наслідки державного органу для підприємства «Міраж»?

23) Рішенням голови Антимонопольного комітету України м. Київ було відмовлено трьом суб'єктам господарювання у наданні дозволу на вчинення узгоджених дій. Суб'єкти господарювання не зважаючи на таку відмову, уклали договір між собою про утворення господарського об'єднання. Уповноважена особа засновників звернулася до господарського суду м. Київ з позовом про визнання відмови у наданні згоди на узгоджені дії недійсною.

Позов уповноваженої особи засновників господарського об'єднання було задоволено господарським судом. Дізнавшись про вчинення узгоджених дій, голова Антимонопольного комітету наклав адміністративно-господарський штраф на суб'єктів господарювання, які виступили засновниками господарського об'єднання.

Питання: Дайте правову оцінку діям голови Антимонопольного комітету України?

Тести

1. Що є предметом господарсько-правового регулювання?

- А) відносини, які виникають з приводу належності, користування, переходу майна та безоплатною передачею майна;
- Б) відносини, які виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами й іншими учасниками відносин в сфері господарювання;
- В) відносини, які виникають у зв'язку з реалізацією суб'єктивного цивільного права на створення комерційної юридичної особи (підприємницького товариства) та подальшим управлінням такою юридичною особою фізичними та юридичними особами, які можуть вчиняти відповідні засновницькі дії та мають необхідний обсяг правосуб'єктності;
- Г) правовідносини щодо встановлення умов та порядку відновлення платоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності-боржника з метою задоволення вимог кредиторів;
- Д) майнові та особисті немайнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників.

2. Внутрішньогосподарські відносини виникають при:

- А) при взаємодії перевізника та вантажовідправника за договором перевезення;
- Б) взаємодії між органами управління підприємства;
- В) при захисті прав споживачів;
- Г) при забезпеченні вільної економічної конкуренції;
- Д) при забезпеченні оплати праці робітникам.

3. Чи є держава, органи державної влади та органи місцевого самоврядування суб'єктами господарювання?

- А) так;
- Б) так, лише у передбачених законом випадках;
- В) ні;
- Г) тільки органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- Д) ні, однак можливі винятки.

4. Не належить до конституційних основ правового господарського порядку в Україні:

- А) визнання усіх суб'єктів права власності рівними перед законом, непорушності права приватної власності, недопущення протиправного позбавлення власності;
- Б) свобода господарського договору;
- В) взаємовигідне співробітництво з іншими країнами;
- Г) забезпечення державою екологічної безпеки та підтримання екологічної рівноваги на території України;
- Д) забезпечення державою захисту конкуренції у підприємницькій діяльності, недопущення зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірного обмеження конкуренції та недобросовісної конкуренції.

5. Документи для державної реєстрації можуть подаватися:

- А) у паперовій або електронній формі;
- Б) виключно у паперовій формі;
- В) виключно в електронній формі;
- Г) законом не встановлено;
- Д) у довільній формі.

6. Товариство з додатковою відповідальністю – це:

- А) учасники товариства з додатковою відповідальністю солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями своїм майном у розмірі, який встановлюється статутом товариства з додатковою відповідальністю і є однаково кратним для всіх учасників до вартості внесеного кожним з них вкладу.
- Б) учасники товариства з додатковою відповідальністю не несуть відповідальність за його зобов'язаннями своїм майном у розмірі, який встановлюється статутом товариства з додатковою відповідальністю і є однаково кратним для всіх учасників до вартості внесеного кожним з них вкладу;
- В) учасники товариства з додатковою відповідальністю по черзі несуть відповідальність за його зобов'язаннями своїм майном у розмірі, який встановлюється статутом товариства з додатковою відповідальністю і є однаково кратним для всіх учасників до вартості внесеного кожним з них вкладу;
- Г) учасники товариства з додатковою відповідальністю звільняються від відповідальності за його зобов'язаннями своїм майном у розмірі, який встановлюється статутом товариства з додатковою відповідальністю і є однаково кратним для всіх учасників до вартості внесеного кожним з них вкладу;
- Д) учасники товариства з додатковою відповідальністю солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями своїм майном у розмірі, який встановлюється статутом товариства з додатковою відповідальністю і є різним для всіх учасників і визначається від вартості вкладу.

7. Що є установчим документом акціонерного товариства?

- А) засновницький договір;
- Б) статут;
- В) рішення про утворення;
- Г) договір приєднання;
- Д) договір про надання послуг.

8. Частка привілейованих акцій у загальному обсязі статутного капіталу акціонерного товариства не може перевищувати:

- А) п'ятнадцяти відсотків;
- Б) двадцяти п'яти відсотків
- В) сорока відсотків;
- Г) п'ятдесяти відсотків;
- Д) тридцяти відсотків.

9. Загальні збори акціонерного товариства за підставами їх скликання поділяються на:

- А) чергові та позачергові;
- Б) поточні та позачергові;

- В) кварталні та річні;
- Г) планові та надзвичайні;
- Д) поточні та звітні.

10. Товариство з обмеженою відповідальністю - це:

- А) це господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчим документом, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Учасники товариства несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах своїх внесків.
- Б) це господарське товариство, в разі недостатності майна якого, його учасники несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників;
- В) це господарське товариство, статутний капітал якого поділений на певну кількість акцій рівної номінальної вартості, яке несе відповідальність за зобов'язаннями тільки своїм майном, причому, акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості акцій, що їм належать;
- Г) це господарське товариство, учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями;
- Д) це господарська організація, яка має свій капітал і несе відповідальність за зобов'язаннями майном підприємства.

11. За своїм характером право власності є:

- А) відносним;
- Б) абсолютним;
- В) або відносним або абсолютним;
- Г) законом це не визначено;
- Д) як відносним так і абсолютним.

12. На праві господарського відання майно належить:

- А) фізичним особам - підприємцям;
- Б) казенним підприємствам;
- В) філіям;
- Г) державним комерційним підприємствам;
- Д) приватним підприємствам.

13. Фізичним особам-підприємцям майно належить:

- А) на праві власності;
- Б) на праві господарського відання;
- В) на праві оперативного управління;
- Г) на праві довірчої власності;
- Д) на праві комунальної власності.

14. Право власності в сфері господарювання – це:

- А) основне захисне право у сфері господарювання;
- Б) основне зобов'язальне право у сфері господарювання;
- В) основне речове право у сфері господарювання;
- Г) основне відновлювальне право у сфері господарювання;

Д) додаткове право у сфері господарювання.

15. Який орган розпочинає розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції?

А) Міністерство економічного розвитку та торгівлі України;

Б) Кабінет Міністрів України;

В) Антимонопольний комітет України;

Г) Верховна Рада України;

Д) Рахункова палата України.

16. Стосовно продукції підприємств, які займають монопольне становище на ринку товарів:

А) здійснюється державне регулювання цін;

Б) не здійснюється державне регулювання цін;

В) регулювання цін здійснюється самими суб'єктами господарювання;

Г) здійснюється державне регулювання цін залежно від виду продукції (робіт, послуг), визначеної законом;

Д) здійснюється моніторинг цін.

17. Дайте визначення терміну «Економічна конкуренція»:

А) діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами;

Б) змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку;

В) здійснення індивідуальних або колективних заходів, спрямованих на обмеження конкуренції та монополізацію виробництва, розподілу, обміну, споживання товарів і одержання надприбутків;

Г) діяльність, що базується на співробітництві між суб'єктами господарської діяльності України та іноземними суб'єктами господарської діяльності і на спільному розподілі результатів та ризиків від її здійснення;

Д) діяльність суб'єктів господарювання спрямована на здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими учасниками ринкових відносин, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями.

18. При закріпленні критеріїв порушень у сфері економічної конкуренції діють механізми методу:

А) координації;

Б) автономних рішень;

В) обов'язкових розпоряджень;

Г) рекомендацій;

Д) заборон.

19. Який із видів господарських санкцій застосовується до вказаного порушення: «ввезення на митну територію країни імпорту товару за цінами, нижчими від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, що заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару»?

- А) відшкодування завданих збитків;
- Б) оперативно-господарські санкції;
- В) застосування антидемпінгових заходів;
- Г) нарахування штрафу або пені;
- Д) нарахування пені.

20. Який строк позовної давності встановлений законодавством для стягнення пені:

- А) 6 місяців;
- Б) 1 рік;
- В) 2 роки;
- Г) 3 роки;
- Д) 5 років.

21. Що, крім штрафних санкцій та суми несплаченого боргу, може вимагати кредитор за прострочення виконання грошового зобов'язання:

- А) три проценти річних від простроченої суми та інфляційні втрати, що нараховуються на суму боргу;
- Б) три проценти концесійних платежів від простроченої суми та інфляційні втрати, що нараховуються на суму боргу;
- В) п'ять процентів річних від простроченої суми та інфляційні втрати, що нараховуються на суму боргу;
- Г) п'ять процентів концесійних платежів від простроченої суми та інфляційні втрати, що нараховуються на суму боргу;
- Д) десять процентів річних від простроченої суми та інфляційні втрати, що нараховуються на суму боргу.

22. Яка із зазначених адміністративно-господарських санкцій може застосовуватися виключно за рішенням суду:

- А) застосування компенсаційних заходів;
- Б) зупинення дії ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання певних видів господарської діяльності;
- В) накладення адміністративно-господарського штрафу;
- Г) ліквідація суб'єкта господарювання;
- Д) припинення дії договору.

23. Який з вказаних договорів за своєю суттю є господарським договором за участі держави:

- А) договір страхування;
- Б) договір перевезення вантажів;
- В) договір концесії;
- Г) договір комерційної концесії;
- Д) договір підряду.

24. Якщо договір суперечить інтересам держави і суспільства, то він визнається:

- А) неукладеним;
- Б) неюридичним;
- В) недійсним;
- Г) скасованим;
- Д) нечинним.

25. Яка з наведених угод не породжує юридичних наслідків:

- А) угода сторін про наміри;
- Б) попередній договір;
- В) договір концесії;
- Г) договір комерційної концесії;
- Д) договір оренди.

26. Які наслідки відсутності згоди сторін з істотних умов договору:

- А) договір є нікчемним;
- Б) договір має бути анульований;
- В) договір визнається недійсним;
- Г) договір є неукладеним;
- Д) договір автоматично набуває дійсності.

27. Хто є сторонами договору контрактції?

- А) виробники сільськогосподарської продукції та споживачі;
- Б) заготівельники сільськогосподарської продукції та споживачі;
- В) виробники сільськогосподарської продукції та її заготівельники;
- Г) сільськогосподарські кооперативи та споживачі;
- Д) виробники сільськогосподарської продукції та сільськогосподарські кооперативи.

28. Договір енергопостачання – це:

- А) консенсуальний, оплатний договір;
- Б) реальний, оплатний договір;
- В) консенсуальний, безоплатний договір;
- Г) реальний, безоплатний договір;
- Д) безоплатний договір.

29. За договором енергопостачання:

- А) енергопостачальне підприємство відпускає енергію споживачеві, який зобов'язаний оплатити прийняту енергію та дотримуватися передбаченого договором режиму її використання, а також створити умови для економного споживання енергії;
- Б) енергопостачальне підприємство відпускає енергію споживачеві, забезпечує безпечну експлуатацію енергетичного обладнання, що використовується споживачем, а споживач зобов'язаний оплатити прийняту енергію та дотримуватися передбаченого договором режиму її використання;
- В) енергопостачальне підприємство відпускає електричну енергію споживачеві, який зобов'язаний оплатити прийняту електричну енергію та дотримуватися передбаченого договором режиму її використання, а також забезпечити безпечну експлуатацію енергетичного обладнання, що ним використовується;

Г) енергопостачальне підприємство відпускає електричну енергію, пару, гарячу і перегріту воду споживачеві, який зобов'язаний оплатити прийняту енергію та дотримуватися передбаченого договором режиму її використання, а також забезпечити безпечну експлуатацію енергетичного обладнання, що ним використовується

Д) енергопостачальне підприємство відпускає енергію споживачеві, забезпечує безпечну експлуатацію енергетичного обладнання, що використовується споживачем.

30. Хто може бути суб'єктом лізингу?

А) лізингодавець та лізингоодержувач;

Б) лізингодавець, лізингоодержувач та посередник;

В) лізингодавець, лізингоодержувач та продавець (постачальник);

Г) лізингодавець, лізингоодержувач, продавець (постачальник), інші юридичні або фізичні особи, які є сторонами багатостороннього договору лізингу;

Д) лізингодавець та лізингоотримувач.

31. Чи може лізингоодержувач відмовитися від договору лізингу в односторонньому порядку?

А) не може;

Б) може, якщо потреба в об'єкті лізингу відсутні;

В) може, у разі якщо прострочення передачі предмета лізингу становить більше 30 днів;

Г) може, у разі якщо існують грубі порушення умов договору з боку лізингодавця

Д) може, у разі якщо прострочення передачі предмета лізингу становить більше 10 днів.

32. До якого виду господарських зобов'язань відноситься договір поставки:

А) майново-господарських зобов'язань;

Б) організаційно-господарських зобов'язань;

В) соціально-комунальних зобов'язань;

Г) приватно-публічних зобов'язань.

Д) організаційно-майнових зобов'язань.

33. Сторони уклали договір поставки, водночас не узгодили строк поставки. Які правові наслідки має цей факт:

А) відсутність визначення строку в договорі поставки не впливає на дійсність договору, адже строк поставки визначений в Господарському кодексі України;

Б) договір є неукладеним, адже строк є істотною умовою господарського договору;

В) договір має визнаватися недійсним, адже строк є істотною умовою господарського договору;

Г) договір є нікчемним як такий, що суперечить вимогам законодавства;

Д) відсутність визначення строку в договорі поставки впливає на дійсність договору.

34. Перелік товарів, державні регульовані ціни на які затверджуються органами виконавчої влади, якщо інше не визначено законом, визначає:

А) Верховна Рада України;

Б) Кабінет Міністрів України;

В) Міністерство фінансів України;

Г) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;

Д) Рахункова палата України.

35. До фінансових установ належать:

А) банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг;

Б) кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг;

В) банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг;

Г) кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії;

Д) банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, та інші юридичні особи.

36. Організаційно-правова форма банку:

А) публічне або приватне акціонерне товариство або кооперативний банк;

Б) акціонерне товариство;

В) товариство з обмеженою відповідальністю або кооперативний банк;

Г) товариство з додатковою відповідальністю або кооперативний банк;

Д) командитне товариство.

37. Виконавчим органом банку, що здійснює поточне управління, є:

А) президент банку;

Б) керуючий банку;

В) правління банку;

Г) голова банку;

Д) директор банку.

38. Формами інвестування інноваційної діяльності є:

А) державне, лізингове;

Б) спільне, безоплатне;

В) комерційне, іноземне;

Г) безпроцентне, соціальне;

Д) державне, приватне.

39. З якого моменту підприємство з іноземними інвестиціями вважається створеним:

А) з моменту його державної реєстрації;

Б) з моменту внесення інвестиції на баланс підприємства;

В) з моменту рішення засновників про його створення;

Г) законом це не визначено;

Д) з моменту прийняття статуту підприємства.

40. Які наслідки передбачені за порушення суб'єктами господарювання правил здійснення зовнішньоекономічної діяльності щодо антимонопольних заходів, заборони недобросовісної конкуренції та інших правил, якими встановлюються певні обмеження чи заборони у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності?

А) ніякі наслідки не передбачені;

Б) за зовнішньоекономічною діяльністю таких суб'єктів господарювання встановлюється посилений нагляд;

В) до таких суб'єктів господарювання може застосовуватися індивідуальний режим ліцензування;

Г) таким суб'єктам господарювання забороняється здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на протязі 6 місяців;

Д) таким суб'єктам господарювання забороняється здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на протязі 10 місяців.

41. Серед названих способів, до способів захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання не відносяться:

А) визнання права;

Б) визнання правочину недійсним;

В) припинення дії, яка порушує право;

Г) направлення претензії;

Д) визнання правочину дійсним.

42. Виберіть найбільш повне визначення поняття підприємництва:

А) це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку;

Б) підприємницька діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних результатів;

В) це основний вид повної занятості, який здійснюється фізичними та юридичними особами, котрих називають підприємцями, від свого імені на постійній основі;

Г) господарська діяльність, яка полягає в одержанні прибутку за рахунок залучення власних коштів, або опосередкованої участі у такій діяльності шляхом вкладення у діло власного капіталу;

Д) діяльність фізичних та юридичних осіб, яку вони здійснюють самостійно в рамках закону, з метою отримання вигоди та винагороди.

43. Підприємництво здійснюється на основі таких принципів:

А) вільного вибору підприємцем видів підприємницької діяльності; самостійного формування підприємцем програми діяльності; вільного найму підприємцем працівників; комерційного розрахунку та власного комерційного ризику; вільного розпорядження прибутком;

Б) неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя суб'єкта господарювання; неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, установлених Конституцією України та законом; свободи договору; справедливості на добросовісності;

- В) вільного вибору суб'єктами господарювання видів форм зайнятості; самостійного формування підприємцем програми діяльності; вільного розпорядження прибутком;
- Г) верховенства права; справедливості; законності; гуманізму; демократизму; рівності суб'єктів, взаємної відповідальності особи та держави;
- Д) пріоритету прав та свобод людини; рівності громадян перед законом; взаємної відповідальності підприємця та держави; гуманізму та справедливості у відносинах між державою і підприємцем.

44. Оберіть ознаку фіктивності, яка дає підстави для звернення до суду про припинення юридичної особи або припинення діяльності фізичною особою - підприємцем, в тому числі визнання реєстраційних документів недійсними відповідно до Господарського кодексу України:

- А) незареєстровано у державних органах, якщо обов'язок реєстрації передбачено законодавством;
- Б) має юридично відокремлене і закріплене за ним майно у формі основних фондів, оборотних коштів, інших цінностей.
- В) може бути утворено за рішенням власника (власників) майна або уповноваженого ним (ними) органу, а у випадках, спеціально передбачених законодавством, також за рішенням інших органів, організацій і громадян шляхом заснування нового.
- Г) зареєстровано у державних органах, якщо обов'язок реєстрації передбачено законодавством;
- Д) створено з додержанням вимог антимонопольно-конкурентного законодавства.

45. Що з наведеного переліку, відповідно до норм Господарського кодексу України відноситься до установчих документів суб'єкта господарювання?

- А) рішення про його утворення або засновницький договір;
- Б) витяг та виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;
- В) ліцензія на зайняття господарською діяльністю;
- Г) паспорт громадянина України та індивідуальний податковий номер;
- Д) ліцензія на зайняття господарською діяльністю та виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

46. За рішенням якого органу, відповідно до норм Господарського кодексу України, створюються казенні підприємства?

- А) за рішенням Кабінету Міністрів України;
- Б) Указом президента України;
- В) постановою Кабінету Міністрів України;
- Г) розпорядженням голови місцевої адміністрації;
- Д) розпорядженням Голови Верховної Ради України.

47. Залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного капіталу в Україні діють підприємства:

- А) унітарні та корпоративні;
- Б) командитні та повні;
<ли>В) з обмеженою та додатковою відповідальністю;- Г) акціонерні та виробничі;

Д) виробничі та командитні.

48. Найменування державного унітарного підприємства повинно містити слова:

- А) "державне підприємство";
- Б) «підприємство засноване вільною згодою учасників»;
- В) «державне унітарне підприємство»;
- Г) «засноване відповідно до законодавства України»;
- Д) «засноване на основі статуту».

49. Які особи не можуть бути членами фермерського господарства, відповідно до норм Господарського кодексу України?

- А) які працюють у ньому за трудовим договором (контрактом, угодою);
- Б) визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними;
- В) мають хронічні психічні чи інші захворювання;
- Г) мають незняту чи непогашену судимість;
- Д) які не перебувають у трудових відносинах з фермерським господарством.

50. З якого моменту підприємство набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями, відповідно до норм Господарського кодексу України?

- А) з дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс;
- Б) з дня створення статуту підприємства з іноземними інвестиціями;
- В) з дня внесення даних про таке підприємство в Єдиний державний реєстр підприємств та організацій;
- Г) з дня прийняття загальними зборами рішення про створення підприємства з іноземними інвестиціями;
- Д) з дня подання податкової звітності підприємства.

51. Яким, відповідно до вимог Господарського кодексу України, є мінімальний розмір іноземної інвестиції, який дає підстави вважати таке підприємство підприємством з іноземними інвестиціями?

- А) в статутному капіталі якого не менш як десять відсотків становить іноземна інвестиція;
- Б) в статутному капіталі якого не менш як двадцять відсотків становить іноземна інвестиція;
- В) в статутному капіталі якого не менш як п'ятдесят відсотків становить іноземна інвестиція;
- Г) законодавством такий розмір не встановлено;
- Д) в статутному капіталі якого від десяти до двадцять відсотків становлять іноземні інвестиції.

52. Чим відповідає громадянин-підприємець за своїми зобов'язаннями, відповідно до норм Господарського кодексу України?

- А) усім своїм майном, на яке відповідно до закону може бути звернено стягнення;
- Б) несе відповідальність за лише рішенням суду;
- В) грошовою сумою, яку встановлено в законі;
- Г) відрахуванням із заробітної плати по виконавчому листу;
- Д) усім нажитим майном подружжя, на яке може бути звернено стягнення.

53. Виробничим кооперативом визнається:

- А) добровільне об'єднання громадян на засадах членства з метою спільної виробничої або іншої господарської діяльності, що базується на їх особистій трудовій участі та об'єднанні майнових пайових внесків, участі в управлінні підприємством та розподілі доходу між членами кооперативу відповідно до їх участі у його діяльності;
- Б) об'єднання громадян, що базується на їх особистій трудовій участі та об'єднанні майнових пайових внесків, участі в управлінні підприємством та розподілі доходу між членами кооперативу відповідно до їх участі у його діяльності;
- В) добровільне об'єднання громадян, іноземців та осіб без громадянства, які постійно проживають на території України на засадах членства з метою спільної виробничої або іншої господарської діяльності, що базується на їх особистій трудовій участі та об'єднанні майнових пайових внесків, участі в управлінні підприємством та розподілі доходу між членами кооперативу відповідно до їх участі у його діяльності;
- Г) об'єднання громадян на засадах членства з метою спільної виробничої або іншої господарської діяльності;
- Д) добровільне об'єднання громадян, іноземців та осіб без громадянства, які постійно проживають на території України на засадах членства з метою спільної виробничої або іншої господарської діяльності, що базується на їх особистій трудовій участі та об'єднанні майнових пайових внесків.

54. Чисельність членів виробничого кооперативу не може бути меншою, ніж:

- А) три особи;
- Б) двадцять осіб;
- В) не менше двох осіб;
- Г) не повинна перевищувати тисячу осіб;
- Д) не встановлено законом.

55. На якій підставі можуть виникати господарські зобов'язання, відповідно до норм Господарського кодексу України?

- А) з господарського договору та інших угод, передбачених законом, а також з угод, не передбачених законом, але таких, які йому не суперечать;
- Б) з довідки управління господарською діяльністю;
- В) з домовленості між сторонами, якщо така домовленість засвідчена нотаріально;
- Г) з господарського або цивільного договору та інших угод, передбачених законом, а також з угод, не передбачених законом, але таких, які йому не суперечать;
- Д) лише тоді, коли підприємство було внесено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

56. Протягом якого строку, з моменту укладення попереднього договору, суб'єкт господарювання зобов'язаний укласти основний господарський договір, відповідно до норм Господарського кодексу України?

- А) не пізніше трьох років;
- Б) не пізніше одного року;
- В) не пізніше двох років;
- Г) не пізніше одного місяця.

57. Якими є юридичні наслідки укладення угоди сторін про наміри (протоколу про наміри тощо)?

- А) Угода сторін про наміри (протокол про наміри тощо) не визнається попереднім договором і не породжує юридичних наслідків;
- Б) Угода сторін про наміри (протокол про наміри тощо) визнається попереднім договором і породжує юридичні наслідки;
- В) Угода сторін про наміри (протокол про наміри тощо) не визнається попереднім договором, проте породжує юридичні наслідки;
- Г) Угода сторін про наміри (протокол про наміри тощо) визнається попереднім договором за виключних умов і породжує юридичних наслідків;
- Д) Угода сторін про наміри (протокол про наміри тощо) визнається попереднім договором за рішенням суду і породжує юридичні наслідки.

58. У який строк сторона договору, яка одержала пропозицію про зміну чи розірвання договору, після одержання такої пропозиції, повідомляє другу сторону про результати її розгляду, відповідно до норм Господарського кодексу України?

- А) 20-денний строк;
- Б) 30-денний строк;
- В) 10-денний строк;
- Г) 5-денний строк;
- Д) 15-денний строк.

59. Які види цін використовують суб'єкти господарювання у своїй діяльності, відповідно до норм Господарського кодексу України?

- А) вільні та державні регульовані ціни;
- Б) фактичні та базисні ціни;
- В) діючі та поточні ціни;
- Г) мінімальні ціни;
- Д) мінімальні та поточні ціни.

60. Які підприємства, відповідно до положень Господарського кодексу України, не можуть бути визнані банкрутом?

- А) казенні підприємства;
- Б) унітарні та корпоративні;
- В) з обмеженою та додатковою відповідальністю;
- Г) акціонерні та виробничі;
- Д) виробничі та командитні.

61. На який строк, відповідно до положень Господарського кодексу України, вважається укладеним договір поставки, якщо у самому договорі строк не визначено?

- А) на два роки;
- Б) на шість місяців;
- В) на один рік;
- Г) на три роки;
- Д) на п'ять років.

62. З якого моменту, відповідно до положень Господарського кодексу України, обчислюється гарантійний строк придатності та зберігання товарів?

- А) від дня виготовлення товару покупцем (споживачем);
- Б) від дня продажу товару покупцем (споживачем);
- В) від дня покупки товару покупцем (споживачем);
- Г) від дня одержання товару покупцем (споживачем);
- Д) від дня повернення товару покупцем (споживачем).

63. До складу збитків, що підлягають відшкодуванню особою, яка допустила господарське правопорушення, включаються (оберіть найбільш повну відповідь):

- А) вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна; додаткові витрати; неодержаний прибуток; матеріальна компенсація моральної шкоди у випадках, передбачених законом;
- Б) вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна; додаткові витрати; неодержаний прибуток; матеріальна компенсація моральної шкоди у випадках, передбачених законом; доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин;
- В) вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна; додаткові витрати; неодержаний прибуток; упущену вигоду;
- Г) вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна; додаткові витрати; неодержаний прибуток;
- Д) вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна.

64. Штрафними санкціями у господарському праві визнаються:

- А) господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання;
- Б) майно, яке боржник повинен передати кредитору в разі порушення боржником зобов'язання;
- В) кошти у вигляді відсотків, нараховані на суми податкових зобов'язань;
- Г) господарські санкції у вигляді грошової суми, яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності;
- Д) неустойка та штраф.

65. Адміністративно-господарські санкції можуть бути застосовані до суб'єкта господарювання протягом:

- А) шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через один рік з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності, крім випадків, передбачених законом;
- Б) двох місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через один рік з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності, крім випадків, передбачених законом;
- В) трьох місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через один рік з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності, крім випадків, передбачених законом;

Г) семи місяців з дня виявлення порушення, але не пізніш як через один рік з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності, крім випадків, передбачених законом;

Д) дев'яти місяців з дня виявлення порушення, але не пізніш як через один рік з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності, крім випадків, передбачених законом.

66. Антимонопольний комітет України це:

А) державний орган зі спеціальним статусом, що забезпечує державний захист конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель;

Б) орган фінансово-бюджетного контролю, який утворюється Верховною Радою України, підпорядкований і підзвітний їй. Працює самостійно і незалежно від інших органів держави;

В) центральний орган виконавчої влади України, який формує та реалізує державну політику в сферах економіки та торгівлі;

Г) головний орган у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення реалізації державної правової політики;

Д) державний орган, що забезпечує державний захист конкуренції у підприємницькій діяльності.

67. Які особи є суб'єктами великого підприємництва, відповідно до положень Господарського кодексу України?

А) юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

Б) фізичні та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

В) юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 100 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

Г) юридичні особи - суб'єкти господарювання приватної форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

Д) фізичні або юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб.

68. Як визначається розмір пені за прострочення платежу, відповідно до вимог Господарського кодексу України?

А) за порушення строків виконання зобов'язання стягується пеня у розмірі 0,1 відсотка вартості товарів (робіт, послуг), з яких допущено прострочення виконання за кожний день прострочення, а за прострочення понад тридцять днів додатково стягується штраф у розмірі семи відсотків вказаної вартості;

Б) за порушення строків виконання зобов'язання стягується пеня у розмірі 0,1 відсотка вартості товарів (робіт, послуг), з яких допущено прострочення виконання за кожний день прострочення;

В) за порушення строків виконання зобов'язання стягується пеня у розмірі 1 відсотка вартості товарів (робіт, послуг), з яких допущено прострочення виконання за кожний день прострочення;

Г) за порушення строків виконання зобов'язання стягується пеня у розмірі 5 відсотків вартості товарів (робіт, послуг), з яких допущено прострочення виконання за кожний день прострочення;

Д) розмір пені не визначається.

69. Який строк позовної давності встановлений у Господарському кодексі України для вимог, що впливають з неналежної якості робіт за договором підряду на капітальне будівництво щодо відшкодування збитків, завданих замовникові протиправними діями підрядника, які призвели до руйнувань чи аварій?

А) 5 років;

Б) 30 років;

В) 10 років;

Г) 3 роки.

70. В якому обсязі, відповідно до положень Господарського кодексу України, перевізник відповідає за шкоду, заподіяну при перевезенні вантажу у разі втрати або нестачі вантажу?

А) в розмірі вартості вантажу, який втрачено або якого не вистачає;

Б) у двох неоподаткованих мінімумах доходів громадян, встановлених на поточний рік;

В) від двох до п'яти неоподаткованих мінімумах доходів громадян, встановлених на поточний рік;

Г) не відповідає за завдання шкоди;

Д) в розмірі упущеної вигоди.

71. В якому обсязі, відповідно до положень Господарського кодексу України, перевізник відповідає за шкоду, заподіяну при перевезенні вантажу у разі пошкодження вантажу?

А) в розмірі суми, на яку зменшилася його вартість;

Б) в розмірі вартості вантажу, який втрачено або якого не вистачає;

В) від двох до п'яти неоподаткованих мінімумах доходів громадян, встановлених на поточний рік;

Г) не відповідає за завдання шкоди;

Д) в розмірі упущеної вигоди.

72. Протягом якого строку, відповідно до Господарського кодексу України, припиняється нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання, якщо інше не встановлено законом або договором?

- А) через шість місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано;
- Б) через десять місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано;
- В) через дев'ять місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано;
- Г) через місяць від дня, коли зобов'язання мало бути виконано;
- Д) нарахування штрафних санкцій не припиняється.

73. Хто, відповідно до Господарського кодексу України, виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників?

- А) Держава в особі Кабінету Міністрів України виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників;
- Б) Президент України виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників;
- В) Кабінет Міністрів України виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників;
- Г) народ України виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників;
- Д) трудовий колектив виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників.

74. Що належить до майново-господарських зобов'язань, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) поставка товару одним суб'єктом господарювання іншому;
- Б) відшкодування завданої шкоди одним суб'єктом господарювання іншому;
- В) грошова позика суб'єктом господарювання негосподарюючому суб'єкту;
- Г) всі відповіді вірні;
- Д) немає правильної відповіді.

75. Які санкції суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин застосовують у договірних зобов'язаннях в односторонньому порядку, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) пеню;
- Б) оперативно-господарські санкції;
- В) виплату індексу інфляції у разі порушення грошового зобов'язання;
- Г) відшкодування збитків;
- Д) немає правильної відповіді.

76. Який договір належить до господарських договорів, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) поставки;
- Б) споживчого кредиту;
- В) дарування;
- Г) прокату;
- Д) оренди.

77. Що може виступати об'єктом оренди у сфері господарювання, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) водосховища комплексного призначення;

- Б) дороги загальнодержавного значення;
- В) окреме індивідуально визначене мано виробничо-технічного призначення, що належить суб'єктам господарювання;
- Г) магістральні трубопроводи;
- Д) магістральні канали.

78. Що є одним із основних засобів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) законність проведення бартерних операцій;
- Б) відкриття рахунків за кордоном;
- В) декларування валютних цінностей, які знаходяться за межами країни;
- Г) застосування нормативів та лімітів;
- Д) застосування нормативів.

79. Суборенда яких об'єктів НЕ допускається, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) земельних ділянок;
- Б) цілісних майнових комплексів державних підприємств;
- В) будівель
- Г) транспортних засобів;
- Д) немає правильної відповіді.

80. З чого випливає зобов'язання укласти господарський договір, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) попереднього договору;
- Б) типового договору;
- В) угоди про наміри;
- Г) реклами;
- Д) усної домовленості.

81. Що є однією з основних форм державного планування господарської діяльності, відповідно до Господарського кодексу України?

- А) виробнича програма підприємства;
- Б) планування доходів і витрат;
- В) Державна програма економічного та соціального розвитку України;
- Г) бізнес-план підприємства;
- Д) перспективна програма підприємства.

82. В який строк відповідно до Господарського кодексу України суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності зобов'язаний повідомити Національний банк України про відкриття ним валютного рахунку в банківській установі за межами України?

- А) не пізніше як у тижневий;
- Б) не пізніше як у двотижневий;
- В) не пізніше як у триденний;
- Г) не пізніше як у місячний;
- Д) не пізніше як у десятиденний;

- 83. Який строк становить позовна давність для вимог, що впливають з неналежної якості робіт за договором підряду на капітальне будівництво?**
- А) 50 років;
 - Б) 15 років;
 - В) 30 років;
 - Г) 25 років;
 - Д) 35 років.
- 84. Що є видом оперативно-господарських санкцій , відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) виплата пені;
 - Б) припинення зобов'язання;
 - В) виплата неустойки;
 - Г) відмова сторони зобов'язання від прийняття подальшого виконання зобов'язання, порушеного другою стороною
 - Д) правильна відповідь відсутня.
- 85. Яку ознаку має господарсько-правова відповідальність, відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) немайновий характер;
 - Б) зобов'язальний характер;
 - В) майновий характер;
 - Г) майновий та немайновий характер;
 - Д) змішаний характер.
- 86. До якого виду господарських санкцій, згідно з Господарським кодексом України, належить списання з рахунку боржника в безакцептному порядку коштів, сплачених за неякісну продукцію?**
- А) адміністративно-господарські;
 - Б) оперативно-господарських;
 - В) відшкодування збитків;
 - Г) штрафні;
 - Д) немає правильної відповіді.
- 87. Що НЕ може мати у своєму складі підприємство, відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) функціональних структурних підрозділів апарату управління;
 - Б) інших юридичних осіб;
 - В) виробничих структурних підрозділів;
 - Г) відокремлених підрозділів;
 - Д) змішаних підрозділів.
- 88. На основі чого діють відокремлені підрозділи підприємства, відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) наказу;
 - Б) статуту;
 - В) інструкції;
 - Г) положення;

Д) уставу.

89. Що віднесено до істотних умов господарського договору, відповідно до Господарського кодексу України?

А) підстави припинення договору;

Б) відповідальність сторін;

В) підстави для зміни умов договору;

Г) строк дії договору;

Д) відсутня правильна відповідь.

90. Які об'єкти належать до основних фондів виробничого і невиробничого призначення, відповідно до Господарського кодексу України?

А) кошти;

Б) цінні папери;

В) будинки;

Г) сировина;

Д) коштовності.

91. Які об'єднання підприємств НЕ належать до організаційно-правових форм об'єднань підприємств?

А) синдикат;

Б) консорціум;

В) концерн;

Г) асоціація

Д) відсутня правильна відповідь.

92. За відсутності узгодженості яких умов господарський договір НЕ вважається укладеним, відповідно до Господарського кодексу України?

А) підстав відповідальності;

Б) усіх умов договору;

В) заходів контролю за його виконанням;

Г) усіх істотних умов договору;

Д) головних умов договору.

93. Яким шляхом може здійснюватися приватизація державних підприємств чи їх майна?

А) передачі у комунальну власність;

Б) викупу об'єктів приватизації;

В) обміну на інше майно;

Г) безоплатної передачі трудовим колективам;

Д) передачі у приватну власність.

94. Яким вважається договір, якщо в ньому не визначений строк поставки, згідно із Господарським кодексом України?

А) укладеним на 5 років;

Б) укладеним на невизначений строк;

В) неукладеним;

Г) укладеним на один рік;

Д) неукладеним.

- 95. На якому праві закріплюється майно за казенним підприємством, відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) оренди;
 - Б) концесії;
 - В) спільної власності;
 - Г) оперативного управління;
 - Д) всі відповіді вірні.
- 96. Який відсоток іноземних інвестицій в статутному капіталі має бути в підприємстві з іноземними інвестиціями, відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) не менш як десять відсотків;
 - Б) не менш як п'ятдесят відсотків;
 - В) не менш як тридцять відсотків;
 - Г) не менш як двадцять відсотків;
 - Д) не менш як п'ять відсотків.
- 97. Хто НЕ може бути визнаний банкрутом, відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) казенні підприємства;
 - Б) підприємства з іноземними інвестиціями;
 - В) громадяни-підприємці;
 - Г) підприємства колективної власності;
 - Д) підприємства приватної власності.
- 98. В якому випадку господарське зобов'язання НЕ припиняється?**
- А) у разі його розірвання;
 - Б) у разі заміни зобов'язаної сторони;
 - В) через неможливість виконання;
 - Г) у разі визнання його недійсним за рішенням суду;
 - Д) усі відповіді правильні.
- 99. Чим встановлюються оперативно-господарські санкції, що можуть бути застосовані до суб'єкта, який порушив господарське зобов'язання?**
- А) визначені у рішенні суду;
 - Б) передбачені законом;
 - В) договором;
 - Г) визначені уповноваженим державним органом;
 - Д) немає правильної відповіді.
- 100. На яких умовах казенне підприємство одержує кредити для виконання статутних завдань, відповідно до Господарського кодексу України?**
- А) під банківську гарантію;
 - Б) під гарантію державного концерну;
 - В) під гарантію Державної казначейської служби України;
 - Г) під гарантію органу, до сфери управління якого входить підприємство;
 - Д) відсутня правильна відповідь.

